

2023-08-10

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-00072

Politikerinitiativ – Möjlighet att skjuta upp kommunala fakturor

Politikerinitiativ den 16 januari 2023 från Johanna Kvist (S) m.fl.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att avslå politikerinitiativet mot bakgrund av att det redan finns rutiner som hanterar anstånd av fakturor och att det dagsläget inte finns någon anledning att göra en omfattande nulägesanalys om hur kommunala taxor påverkar Nackaborna.

Politikerinitiativet föranleder inga ytterligare åtgärder och är med dessa noteringar färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Socialdemokraterna har inkommit med politikerinitiativ om att möjliggöra för invånare att skjuta upp eller dela upp betalningen av fakturor till kommunen samt att kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en nulägesanalys med fokus på kommunala avgifter och taxor och hur de påverkar nackabornas ekonomi.

Beträffande att skjuta upp eller dela upp betalningen anser stadsledningskontoret att denna möjlighet redan finns i kommunstyrelsens delegationsordning. Under punkt 2.11 är det delegerat till tjänstemän att besluta om sådana anstånd beroende på belopp och anståndstid.

Bedömningen sker på individuell grund och det är i första hand handläggarna inom kundreskontragrupper vid redovisningsenheten, som hanterar detta och har kontakt med Nackaborna. Stadsledningskontorets bedömning är att detta räcker för att kunna hantera de ansökningar som kommer.

När det gäller uppdraget om att göra en nulägesanalys med fokus på kommunala avgifter och taxor och hur de påverkar nackabornas ekonomi finns det i politikerinitiativet inte närmare beskrivet bakgrunden till varför uppdraget till

kommunstyrelsen om nulägesanalys skall ges. Stadsledningskontorets bedömning är att det ett omfattande uppdrag som, om det skall ges, kräver en mer detaljerad beskrivning om vad syftet och ändamålet med uppdraget samt finansiering. Nämnderna och bolagen tittar årligen över sina taxor och avgifter och gör då bedömningar hur taxorna slår för olika grupper.

Förslagen i politikerinitiativet

Socialdemokraterna föreslår i politikerinitiativet följande:

- Skyndsamt införa möjligheten för Nackas invånare att ansöka om att skjuta upp eller dela upp kommunala fakturor fram till 31 mars 2023.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en nulägesanalys med fokus på kommunala avgifter och taxor och hur de påverkar Nackabornas ekonomi.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Socialdemokraterna har inkommit med politikerinitiativ om att möjliggöra för invånare att skjuta upp eller dela upp betalningen av fakturor till kommunen.

Ett förslag är att skyndsamt införa möjligheten för Nackaborna att ansöka om att skjuta upp eller dela upp kommunala fakturor fram till 31 mars 2023. Stadsledningskontoret anser att denna möjlighet redan finns i kommunstyrelsens delegationsordning. Under punkt 2.11 är det delegerat att besluta om sådana anstånd. Där står det:

Besluta om anstånd med inbetalning av annan fordran än hyresfordran med anståndstid

- a) upp till tre månader och ett sammanlagt högsta värde om 100 000 kronor.
 - b) upp till sex månader och ett sammanlagt högsta värde om 100 000 kronor
- Beslut om anstånd med inbetalning av övriga fordringar som inte är hyresfordran

Delegerat till:

Ekonomihandläggare

Biträdande enhetschef
redovisningsenheten

Ekonomi- och
finansdirektör

Det finns således redan idag möjlighet för Nackaborna att kunna få anstånd eller uppdelning av en faktura om de skulle hamna i en svår ekonomisk situation. Bedömningen sker på individuell grund och det är i första hand handläggarna inom kundreskontragrupper vid redovisningsenheten, som hanterar detta och har kontakt med Nackaborna. Om fakturan är oreglerad efter att ett beviljat anstånd har gått ut överlämnas fakturan till inkasso i enlighet med krav- och inkassorutin. Stadsledningskontorets bedömning är att nuvarande rutiner är tillräckliga för att kunna hantera de ansökningar som kommer. Denna

information lämnades muntligt vid kommunstyrelsens sammanträde den 16 januari 2023 § 60.

Vid inledningen av pandemin så fanns liknande farhågor för hur företag skulle kunna klara av sina räkningar. Kommunstyrelsen tog 2020-04-20 § 102 beslut om åtgärder för att mildra effekterna för lokala företag med anledning av Covid-19 och där ibland fast anståndsfrågan (KFKS-2020-00256). Med facit i hand så var det inte så många ansökningar om anstånd eller uppdelning av fakturor som inkom till kommunen utifrån detta beslut.

Vid en avstämning med redovisningsenheten har det hittills under 2023 inte varit någon ökning av antalet ärenden som sökt anstånd. I genomsnitt är det ca 10 personer som begär anstånd i månaden, förutom när avgiftskontroll för barnomsorgen genomförs (där avgiften stäms av i efterhand med taxerad inkomst). Då skickas ca 2 000 efterdebiteringar och ca 100 av dessa inkommer med anstånd om detta (5%). När en Nackabo begär anstånd så beviljas det i de flesta fall.

Det finns i politikerinitiativet även förslag om att ge kommunstyrelsen ett uppdrag att göra en nulägesanalys med fokus på kommunala avgifter och taxor och hur de påverkar Nackabornas ekonomi.

De taxorna och avgifter inom Nacka kommun som framför allt påverkar Nackaborna är barnomsorgstaxan och äldreomsorgstaxan. För 2022 betalade Nackaborna 142 miljoner kronor i barnomsorgsavgift och 53 miljoner kronor för tjänster till äldre nämnden. Dessa taxor är idag konstruerade som maxtaxor. Det innebär att det är en enhetstaxa men vid låga inkomster reduceras taxan. Dessutom finns det taxor i kommunens bolag, Nacka vatten och avfall (NVOA) samt Nacka energi AB (NEAB). Inom NVOA finns en VA taxa, som 2022 genererade 234 miljoner kronor i intäkter och en avfallstaxa som inbringade 111 miljoner kronor 2022. Dessa taxor är baserade på självkostnad, dvs NVOA ska inte gå med vinst. Beträffande NEAB:s taxa så omfattas inte alla Nackabor då Boo energi (som själv beslutar om sina taxor) också serverar delar av kommunen med elnät.

Det finns i politikerinitiativet inte närmare beskrivet bakgrunden till varför uppdraget till kommunstyrelsen om nulägesanalys skall ges. Stadsledningskontorets bedömning är att uppdraget är omfattande som, om det skall ges, kräver en mer detaljerad beskrivning om vad syftet och ändamålet med uppdraget samt finansiering. Nämnderna och bolagen tittar årligen över sina taxor och avgifter och gör då bedömningar hur taxorna slår för olika grupper.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att de regler som idag finns för att ge anstånd är tillräckliga samt att det dagsläget inte finns någon anledning att göra en mer omfattande nulägesanalys om hur kommunala taxor påverkar Nackaborna och föreslår därför att politikerinitiativet avslås med ovanstående motiveringar.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslutet medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Politikerinitiativ från Johanna Kvist (S) m.fl.

Victor Kilén
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Jörn Karlsson
Ekonomi- och finansdirektör
Stadsledningskontoret